

17 Ιουλίου 2013

Ο παπα-Γιάννης Χατζηπαπάς (Χατζηπαπαγιάννης)· ένας άγιος Ιερέας από την Τερσεφάνου Λάρνακος († 12 Δεκεμβρίου 1882)

[/ Ορθόδοξη πίστη](#)

Ιερόν Παρεκκλήσιον Αγίου Δημητρίου Επισκόπου Χύτρων στο χωριό τερσεφάνου της Λάρνακας.

Ιερομόναχου Σωφρόνιου Γ. Μιχαηλίδη

Στην εποχή που ζούμε λιγότεψε, είναι αλήθεια, η αγιότητα, που τόσο πολλή την έβλεπε κανείς στις παλιές εποχές. Άνθρωποι απλοί κι απονήρευτοι, γεμάτοι Χάρη του Θεού και ταπείνωση βρίσκονταν άλλοτε παντού και σκόρπιζαν την ευωδία της αγιότητας στους γύρω τους. Πιστοί δούλοι του Θεού αυτοί, έδειχναν έμπρακτα

στους συνανθρώπους τους ότι η αγιοσύνη που ζητά ο Θεός από όλους τους χριστιανούς (Α' Πέτρ. α' 15 - 16) δεν είναι ιδανικό ανέφικτο, αλλά μια ζωντανή πραγματικότητα που ανήκει στον κάθε χριστιανό, φτάνει αυτός ν' αγαπήσει το Θεό «εξ όλης της καρδιάς του και έξ όλης της ψυχής του» (Ματθ. κβ' 37), και να τηρεί τις θείες εντολές Του.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας φιλοξένησε διά μέσου των αιώνων στους κόλπους της εκατομμύρια τέτοιων αληθινών χριστιανών. Δεν είναι μόνο «Εκκλησία των μαρτύρων» η Ορθοδοξία μας, μα και Εκκλησία των αγίων, των ομολογητών, των εγκρατευτών, των νηστευτών, των δικαίων, των «εν ασκήσει λαμπάντων», των «ορθοτομώντων τον λόγον της αληθείας» και, τέλος Εκκλησία των ταπεινών, των απλών, των αληθινών χριστιανών, που ο αριθμός τους μένει άγνωστος, των αφανών ηρώων της πίστεως που πέρασαν την εδώ πρόσκαιρη ζωή τους μέσα στη σιωπηλή άσκηση, στη νήψη και την προσευχή, χωρίς τυμπανοκρουσίες και κραυγαλέες εκδηλώσεις, συχνά καταφρονημένοι από τους άρχοντες και τους σπουδαίους του κόσμου τούτου, μα τιμημένοι στα μάτια του Θεού, άσημοι και απήφιστοι από τους κοσμικούς ανθρώπους, μα πολύτιμοι και αγαπητοί στο Θεό.

Οι ευλαβείς αυτοί χριστιανοί υπήρξαν πάντα οι κύριοι φορείς της ορθόδοξης πνευματικότητας, η ζωντανή μαρτυρία της ορθόδοξης Παράδοσης. Γιατί αν ιερά Παράδοση σε τελική ανάλυση δεν είναι παρά η εν Αγίω Πνεύματι ζωή της Εκκλησίας διά μέσου των αιώνων (η κατά τη διατύπωση κορυφαίου ορθόδοξου θεολόγου του αιώνα μας, «η εν τη Εκκλησία ζωή του ιδίου του Αγίου Πνεύματος»), τότε οι πιστοί αυτοί χριστιανοί αποτελούν τους εκφραστές της εν τη Εκκλησία θείας αυτής ζωής, τα όργανα του παναγίου Πνεύματος διά των οποίων η θεία ζωή παύει να είναι κάτι το απρόσιτο και ανέφικτο για τον άνθρωπο και καθίσταται παρούσα σ' όλες τις εκδηλώσεις της επίγειας ζωής του ανθρώπου.

Σήμερα λιγότεψαν πολύ οι αφανείς και ταπεινοί αυτοί μάρτυρες του ορθόδοξου χριστιανικού ήθους. Ο πειρασμός του ευδαιμονισμού και του υλισμού που κατέκτησε τη γενιά μας, δεν μας αφήνει να επεκτείνουμε την όρασή μας πέρα από τον πρόσκαιρο τούτο κόσμο, στο επέκεινα, «όπου ήχος καθαρός εορταζόντων και βοώντων απαύστως, Κύριε δόξα Σοι»! Αλλά κι όταν τύχει το επέκεινα αυτό να μας προβληματίσει, το αντιμετωπίζουμε, δυστυχώς, όχι σαν μια ψηλαφητή πραγματικότητα μα σαν μια μακρινή, πολύ μακρινή πραγματικότητα, άπιαστη κι αβέβαιη.

Ο Χριστός όμως είναι «χθες και σήμερα ο αυτός και εις τους αιώνας» (Έβρ. ιγ' 8). Η διδασκαλία του και το βίωμα της Χάριτος το οποίο μας μετέδωσε δεν ανήκουν μόνο στην παλιά εποχή, μα σε κάθε εποχή και, επομένως, και στη δική μας. Γι' αυτό ακριβώς, άνθρωποι που έζησαν έντονα την εν Χριστώ ζωή στις μέρες μας ή

στο πρόσφατο παρελθόν, δεν πρέπει να περνούν απαρατήρητοι από μας, τουλάχιστον από όσους «πεινούν και διψούν» το Θεό και την αιώνια ζωή. Τέτοια παραδείγματα αγίων ανθρώπων αποδεικνύουν την αγιότητα κατορθωτή και στους καιρούς μας, όσο αντίξοες κι αν είναι οι συνθήκες. Έτσι, ο άγιος Νικόλαος Πλανάς, ο άγιος Νεκτάριος, ο άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης, ο άγιος Σιλουανός, ο παπα-Δημήτρης Γκαγκαστάθης, ο π. Αμφιλόχιος Μακρής, ο π. Ιερώνυμος της Αίγινας, ο άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, πολλές σύγχρονες αγιορείτικες μορφές και πλήθος άλλες πνευματικές μορφές του αιώνα μας εμπνέουν και εμπυχώνουν τους πιστούς με την αγιότητά τους και αποτελούν μάρτυρες της επί της γής πνευματικής βασιλείας του Θεού.

Ένας τέτοιος, αφανής και άγνωστος στους πολλούς, ακόμα και στην ιδιαίτερη πατρίδα του, μάρτυρας της ορθόδοξης εν Χριστώ ζωής, ήταν και ο παπα-Γιάννης ή Χατζηπαπάς ή Χατζηπαπαγιάννης όπως ήταν γνωστός, ο οποίος έζησε τον περασμένο αιώνα στο χωριό Τερσεφάνου της Λάρνακος και πέθανε το 1882. Πολλοί από τους πιο ηλικιωμένους του χωριού διατηρούν έντονα στη μνήμη τους τη φήμη του αγίου αυτού ιερέος, φήμη που διατηρήθηκε αρκετά χρόνια μετά το θάνατο του και που μεταδόθηκε σ' αυτούς από τους γονείς και συγγενείς τους που τον έζησαν άμεσα.

Δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς γεννήθηκε. Αν όμως λάβουμε υπ' όψιν ότι ο εγγονός και θετός γυιός του Καλλής γεννήθηκε το 1856, είναι λογικό να υποθέσουμε ότι ο Χατζηπαπαγιάννης θα πρέπει να γεννήθηκε κάπου μέσα στα ταραγμένα χρόνια της πρώτης εικοσαετίας του περασμένου, αιώνα, τότε που στην Κύπρο όλα «τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά», με τις πολύνεκρες και καταστρεπτικές για τους Έλληνες επαναστάσεις Τούρκων τυχοδιωκτών («στάσις της Λευκωσίας» του 1804, «στάσις του Αλτιπαρμάκ» το 1806, στάσις του Απά Αγά το 1808), τις εξορίες Ιεραρχών (του Αρχιεπ. Χρυσάνθου και του συνωνύμου του Μητροπολίτη Κιτίου το 1810), με αποκορύφωμα τους απαγχονισμούς των εθνομαρτύρων Ιεραρχών του 1821 και το σφραγιασμό εκατοντάδων άλλων συμπατριωτών μας.

Το να γίνει ένας άνθρωπος στην εποχή εκείνη κληρικός, χρειαζόταν αυτοθυσία και πίστη πολλή, γιατί ο παπάς ήταν ο πρώτος πάνω στον οποίο ξέσπαζε το μένος του Τούρκου δυνάστη. Ο Χατζηπαπαγιάννης έζησε όλη σχεδόν τη ζωή του στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας και μόλις τα τέσσερα τελευταία χρόνια του έζησε στην περίοδο της αγγλικής κατοχής.

Δεν πρέπει να είχε ιδιαίτερη μόρφωση, γιατί στα δύσκολα εκείνα χρόνια οι λίγοι μορφωμένοι κληρικοί που υπήρχαν εκαλούντο να υπηρετήσουν στα σχολεία που λειτουργούσαν στις πόλεις (όπως π.χ. ο Χρύσανθος Ιωαννίδης στη Λάρνακα, μετέπειτα Μητροπολίτης Κυρηναίας και Κιτίου, ο Κυπριανός Οικονομίδης στη Λευκωσία, μετέπειτα Μητροπολίτης Κιτίου, ο Κύριλλος Παπαδόπουλος στη Λευκωσία, μετέπειτα Κυρηναίας, Κιτίου και Αρχιεπίσκοπος, και πολλοί άλλοι). Ο Χατζηπαπαγιάννης θα πρέπει να ήταν ένας απλός κι ολιγογράμματος ιερέας, αφού υπηρετούσε στο μικρό τότε χωριό Τερσεφάνου.

Ο Χατζηπαπαγιάννης ήταν νυμφευμένος· η παπαδιά του ονομαζόταν Ελένη. Από το γάμο του απέκτησε μια θυγατέρα, τη Βασιλική, την οποία αποκατάστησε με γάμο στο Τερσεφάνου. Η παπαδιά Ελένη πέθανε λίγα χρόνια μετά την κοίμηση του συζύγου της.

Χαρακτηριστικό της μεγάλης αρετής του Χατζηπαπαγιάννη είναι οι εξής λίγες πληροφορίες που έχουμε για τη ζωή του: μετά τη γέννηση της θυγατέρας του, ζούσε με τη γυναίκα του εν παρθενία. Η αρετή αυτή είναι τόσο δυσκατόρθωτη, ώστε μόνο μερικά πραγματικά άγια αντρόγυνα μπορούν να επιτύχουν. (Ας θυμηθούμε το παρόμοιο παράδειγμα του αγίου Ιωάννη της Κροστάνδης που έζησε στις αρχές του αιώνα μας σε τέλεια παρθενία με τη γυναίκα του). Επειδή όμως ήθελε πολύ ένα γιό, αντί να λύσει τον κανόνα της παρθενίας που ακολουθούσε μετά τη γέννηση της Βασιλικής, προτίμησε να πάρει θετό γιο, και πήρε σαν τέτοιο τον Καλλή, τον γιό της Βασιλικής, που ήταν και εγγονός του.

Ο Χατζηπαπαγιάννης ήταν πολύ ελεήμων, συχνά μάλιστα έδινε το φαγητό του σε φτωχούς και ο ίδιος περιοριζόταν σ' ένα ρόφημα. Την αρετή του αυτή της ελεημοσύνης μιμήθηκε αργότερα επηρεασμένος από τον παππού του, και ο εγγονός του Ιωάννης Καλλής, γιός του θετού γιού του Καλλή.

Ο Χατζηπαπαγιάννης, είχε και κάτι άλλο πολύ σπουδαίο: είχε ανεπτυγμένη σε μεγάλο βαθμό ορθόδοξη λειτουργική και εκκλησιαστική συνείδηση, πράγμα που αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό ενός γνήσιου ορθόδοξου ιερέα. Τελούσε καθημερινά τη θεία λειτουργία στην εκκλησία του χωριού του, την Αγία Μαρίνα του Τερσεφάνου. Οι καθημερινές αυτές λειτουργίες του έκαμναν συχνά τους χωριανούς να δυσανασχετούν και να μεμψιμοιρούν εναντίον του. Αυτός όμως δεν έπαυσε να ιερουργεί και να τρέφεται καθημερινά με το τίμιο Σώμα και το τίμιο Αίμα του Χριστού.

Η παρρησία που είχε στο Θεό ήταν τέτοια, ώστε η προσευχή του εισακούόταν από Αυτόν, σε σημείο που να επιτελεί πολλές θαυματουργικές θεραπείες. Πολλοί

ασθενείς πήγαιναν κοντά του, όχι μόνο από το χωριό του μα και από άλλα χωριά, για να τους διαβάσει ευχές και να θεραπευθούν. Στις περιπτώσεις αυτές χρησιμοποιούσε ένα ξυλόγλυπτο σταυρό με παραστάσεις από την Αγ. Γραφή, πραγματικό έργο τέχνης, και ο οποίος μέσα περιείχε αγία λείψανα. Το σταυρό αυτό τον άφησε στο θετό γιό του Κάλλη, παραγγέλλοντάς του να έχει ενώπιόν του ακοίμητο καντήλι. Ο σταυρός αυτός βρίσκεται τώρα στο Σταυροβούνι και αποτελεί ένα από τα κειμήλια της Μονής.

Ο Χατζηπαπαγιάννης κοιμήθηκε τον ύπνο του δικαίου στις 12 Δεκεμβρίου 1882, ημέρα του αγίου Σπυρίδωνα. Από πληροφορίες που είχε δώσει ο θετός γιός του Καλλής, ο ευλαβής ιερέας προγνώρισε το θάνατό του. Θάφτηκε πίσω ακριβώς από το ιερό του ναού της Αγίας Μαρίνας.

Μερικά χαρακτηριστικά θαύματα που έκανε είναι και τα εξής, από όσα η μνήμη των παλαιότερων διέσωσε μέχρι σήμερα:

1. Μια γυναίκα από το Αλεθρικό, εγγονή του Βορταξή και μητέρα του Παναή Μανίκκου, είχε δαιμονιστεί με συνέπεια να χάσει τα λογικά της και να φύγει από το σπίτι της περιπλανώμενη εδώ κι εκεί. Όταν οι δικοί της την ανακάλυψαν, την έδεσαν σφικτά με το καννάβι και την έφεραν στον Χατζηπαπαγιάννη. Αυτός είπε να την δέσουν γερά στο στύλο του κρεβατιού διότι, λόγω της φύσεως της ασθένειάς της, δεν μπορούσαν εύκολα να την συγκρατήσουν. Στη συνέχεια έφερε μια λεκάνη με νερό κι έκαμε αγιασμό χρησιμοποιώντας τον ξυλόγλυπτο σταυρό του με τα άγια λείψανα. Μόλις έβαζε τα άγια λείψανα στο νερό, το νερό κόχλαζε. Από τον αγιασμό αυτό ράντισε τρεις φορές την άρρωστη, οπότε αυτή αποκοιμήθηκε για 6-7 ώρες, μέχρι το βράδυ και όταν ξύπνησε ήταν τελείως υγιής. Μόλις ξύπνησε ρώτησε που βρίσκεται και ζήτησε το παιδί της. Ο Χατζηπαπαγιάννης της εξήγησε ότι δεν βρισκόταν στο σπίτι της αλλά στο Τερσεφάνου, κι αφού ήταν πιά τελείως θεραπευμένη, φρόντισε και την έστειλε στο χωριό της. Η γυναίκα αυτή έζησε από τότε άλλα 15-20 χρόνια και ήταν τελείως καλά.

2. Σε μια άλλη παρόμοια περίπτωση του έφεραν μια γυναίκα τρελλή, δαιμονισμένη από το εξωτερικό, έκαμε πάλι με τον ίδιο τρόπο αγιασμό την εράντισε κι αυτή αποκοιμήθηκε. Όταν ξύπνησε, είχε θεραπευθεί πλήρως.

3. Ένα άλλο θαύμα έκαμε σε κάποιον Τούρκο από το τούρκικο χωριό Σιοφτάδες, πάππον του Φεϋζουλλά που διετέλεσε μουχτάρης στους Σιοφτάδες. Του Τούρκου

αυτού ο λαιμός ήταν στραβός και ήλθε στον Χατζηπαπαγιάννη για να τον θεραπεύσει. Αυτός εκείνη την ημέρα έκαμε απόλυτη νηστεία. Έκαμε τρεις φορές αγιασμό με τον ξυλόγλυπτο σταυρό του που είχε αγία λείψανα και γονατιστός παρακαλούσε το Θεό με θερμή προσευχή. Μόλις έβαζε τα άγια λείψανα στο νερό, το νερό κόχλαζε. Σταύρωσε τον άρρωστο με τον αγιασμό και αμέσως ο λαιμός του θεραπεύτηκε κι έγινε μαλακός σαν λάστιχο.

Αυτά είναι μερικά χαρακτηριστικά θαύματα του Χατζηπαπαγιάννη που θυμούνται ακόμα οι γεροντότεροι του Τερσεφάνου. Ας ευχηθούμε, τώρα που βρίσκεται στην «επουράνια Ιερουσαλήμ» (Έβρ. ιβ' 22), να πρεσβεύει στο Θεό για το νησί μας και το λαό του που περνά δύσκολους καιρούς. Η παρρησία που θα έχει τώρα που βρίσκεται ενώπιον του «ουρανίου θυσιαστηρίου» θα 'ναι ασφαλώς πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι όταν ακόμα βρισκόταν στη γη αυτή και ιερούργουσε στο γήινο θυσιαστήριο του χωριού του.

Πηγή: Ιερομόναχος Σωφρόνιος Γ. Μιχαηλιδης, § Ένας άγιος Ιερέας από την Τερσεφάνου Λάρνακος, Περιοδικό Ορθόδοξη Μαρτυρία [www.orthodoximartyria.com], Έκδοση Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως «Οι Φίλοι του Αγίου Όρους» τεύχος 100, Λευκωσία Χειμώνας 2013.